

فهرست مندرجات

شماره صفحه

عنوان

۱-۶

بررسی وضعیت اقتصادی کشورهای عمده

➔ آمریکا

ارقام رشد اقتصادی که چندان امیدوارکننده نبود

عدم حصول نتیجه در کمیته ویژه ۱۲ نفره کنگره بر سر کاهش کسری بودجه

➔ اتحادیه اروپا

کاهش رتبه‌های اعتباری

خط نقدینگی جدید صندوق بین‌المللی پول

ادامه فشارها بر ECB و مخالفت شدید آلمان

هجوم بانک‌ها به ECB با تشدید بحران

وضعیت کشورهای مشکل‌دار

➔ انگلیس

رشد اقتصادی

➔ ژاپن

۷-۸

تحولات بازار ارزهای عمده

۹

تحولات بازار طلا

۱۰

تحولات بازار سهام

۱۰-۱۳

تحولات بازار نفت

بررسی وضعیت اقتصادی کشورهای عمده

امریکا

ارقام رشد اقتصادی که چندان امیدوارکننده نبود

در هفته گذشته انتشار برخی آمارها تا حدودی سبب شد تا خوش‌بینی ایجاد شده در هفته‌های ما قبل تعدیل گردد.

مهمترین شاخص اقتصادی هفته گذشته در امریکا مربوط به رشد اقتصادی سه ماهه سوم این کشور بود که در تجدید نظر اولیه از رقم ۲/۵ به ۲ درصد در سال کاهش یافته است. از دلایل این تجدید نظر نزولی، کاهش رشد در تجمیع موجودی انبار بنگاههای اقتصادی از ۱۶/۳ درصد به ۱۴/۸ درصد و کاهش رشد مخارج مصرفی از ۲/۴ به ۲/۳ درصد بوده است. در بخش ساخت و ساز نیز میزان برآوردهای قبلی در مورد رشد مخارج این بخش از ۲/۴ درصد به ۱/۶ درصد کاهش یافت. در مقابل افزایش رشد صادرات از ۴ به ۴/۳ درصد و کاهش رشد واردات از ۱/۹ به ۰/۵ درصد سبب شد تا حدودی کاهش رشد اقتصادی تعدیل گردد. اما نکته‌ای که تا حد زیادی نگران‌کننده بود روند کاهشی درآمدهای قابل تصرف، از ۰/۵- درصد در سه‌ماهه دوم به ۲/۱- درصد در سه‌ماهه سوم بود که در صورت ادامه همین روند می‌تواند بر میزان مخارج مصرفی خصوصی تاثیر قابل توجهی داشته باشد.

البته نباید دور از نظر داشت که اقتصاد امریکا در سه‌ماهه دوم تنها ۱/۳ درصد رشد نموده بود و رشد ۲ درصدی در سه‌ماهه سوم خود یک قدم به جلو محسوب می‌گردد. از این رو برخی از اقتصاددانان معتقد هستند که احتمال دارد در سه‌ماهه چهارم رشد ۳ درصدی به ثبت برسد.

دیگر شاخصی که در هفته گذشته تقریباً هم سوی با آمار رشد اقتصادی سه ماهه سوم بود، رشد ۰/۱ درصدی مخارج مصرف شخصی واقعی در ماه اکتبر در مقابل رشد ۰/۵ درصدی آن در ماه سپتامبر بوده است. این گزارش نشان داد از ماه سپتامبر تا اکتبر رشد

مخارج کالاهای مصرفی از ۱/۳ به ۰/۴ درصد و مخارج مصرفی بر روی کالاهای با دوام از ۳/۳ به ۰/۹ درصد کاهش یافته است. البته لازم به ذکر است که مطالعه تاریخی روند تغییرات هزینه مصرف خصوصی در شرایط فعلی، نشانه‌های از رکود را نمایان نساخته است.

در روز چهارشنبه هفته گذشته مشخص گردید که سفارشات کالاهای بادوام روند رشد منفی خود را حفظ نموده است، اما این رشد منفی نسبت به دوره قبل از آن تا حدودی تعدیل شده بود. رشد سفارشات کالاهای بادوام از ۱/۵- درصد در ماه سپتامبر به ۰/۷- درصد در ماه اکتبر رسید. همچنین رشد این شاخص بدون در نظر گرفتن اقلام مربوط به حمل‌ونقل از ۱/۸ درصد در ماه سپتامبر به ۰/۷ درصد در ماه اکتبر کاهش یافت. این آمار نیز از ضعف مصرف در بخش کالاهای بادوام خبر دارد که همخوانی کامل با گزارش رشد اقتصادی سه ماهه سوم امریکا داشت.

آمار متقاضیان بیمه بیکاری در هفته سوم نوامبر نیز با ۵ هزار نفر افزایش نسبت به هفته ماقبل به ۳۹۳ هزار نفر افزایش یافت که به روند نزولی هفته‌های گذشته پایان داد.

بطور کلی می‌توان گفت در هفته قبل آمارهای مطلوبی در سطح اقتصاد امریکا انتشار نیافت. هر چند این آمارها هنوز نشانه‌هایی از رکود را نمایان نساخته است، اما با این وجود احتمال تاثیر مشکلات بدهی کشورهای حوزه یورو بر اقتصاد امریکا، می‌تواند تا حدودی نگران‌کننده باشد.

عدم حصول نتیجه در کمیته ویژه ۱۲ نفره کنگره^۱ بر سر

کاهش کسری بودجه

کمیته ویژه ۱۲ نفره کنگره امریکا که قرار بود تکلیف کاهش کسری بودجه دولت این کشور را در ۱۰ سال آینده مشخص نماید در پایان زمان تعیین شده (۲۳ نوامبر) هیچ‌گونه نتیجه قطعی حاصل نمود. این کمیته متشکل از ۶ سناتور و ۶ نماینده از دو حزب

¹ Congress Supper Committee

حوزه یورو

کاهش رتبه‌های اعتباری

موسسه‌ی رتبه‌سنجی مودیز در روز دوشنبه سرمایه‌گذاران را بار دیگر نگران کرد. این موسسه به فرانسه با رتبه‌ی اعتباری AAA پیرامون رتبه‌ی اعتباری‌اش در آینده هشدار داد. مودیز دلایل هشدار خود را، افزایش اخیر نرخ بهره بر روی بدهی دولت فرانسه و چشم‌انداز رشد ضعیف اقتصادی این کشور اعلام کرد. نگرانی پیرامون کسری شدید مالی این کشور و ریسک بانک‌های فرانسوی که بدهی‌های سایر کشورهای بدهکار را دارا می‌باشند، بحران بدهی را هر چه بیشتر به فرانسه نزدیک‌تر کرد.

موسسه‌ی رتبه‌سنجی استاندارد اند پورز در روز شنبه رتبه‌ی اعتباری بلژیک را نیز کاهش داد و آن را به AA رساند. نبود سیاست‌های اقتصادی همگرا در این کشور و نیز رشد ضعیف اقتصادی دلیل این کاهش رتبه بوده است. گفتنی است این نخستین کاهش رتبه پس از ۱۳ سال برای بلژیک بوده است.

خط نقدینگی جدید صندوق بین‌المللی پول

صندوق بین‌المللی پول در روز سه‌شنبه ابزار وام‌دهی خود را افزایش داد و یک خط نقدینگی ۶ ماهه برای کشورهای که از بحران بدهی اروپا متضرر خواهند شد را پیشنهاد نمود و از این طریق تامین نقدینگی لازم در صورت انتشار بحران به سایر کشورها را تضمین کرد. صندوق بین‌المللی پول از این طریق کشورها را در برابر شوک‌های احتمالی آتی بیمه کرد. خط نقدینگی فوق برای ۶ ماه خواهد بود و به هر کشور مطابق با حجم اقتصاد، تجارت و ذخایرش اعطا خواهد شد.

ادامه‌ی فشارها بر ECB و مخالفت شدید آلمان

روز دوشنبه بانک مرکزی اروپا نشانه‌ای از تسلیم شدن در برابر فشارهای بین‌المللی برای افزایش خرید خود از اوراق قرضه‌ی کشورهای بدهکار نشان نداد. میزان خرید ۸ میلیارد یورویی این بانک

دموکرات و جمهوری خواه کنگره امریکاست که بر طبق قانون کنترل بودجه امریکا^۱ در ماه اوت شکل گرفته بود، قرار بود تا روز ۲۳ نوامبر منابع و مصارفی که باید طی ۱۰ سال آینده کاهش ۱/۵ تریلیون دلاری کسری بودجه دولت از محل آنها تامین شوند را معین نمایند. گفتنی است که در ماه اوت دولت موظف شده بود در دو بخش اقدام به کاهش کسری بودجه نماید. در بخش اول دولت موظف به کاهش ۹۱۷ میلیارد دلار از کسری بودجه طی ۱۰ سال آینده شده بود و در مقابل دولت اجازه یافت به میزان ۹۰۰ میلیارد یورو البته در دو قسمت سقف بدهی‌های خود را افزایش دهد. همچنین مقرر گردیده بود که کمیته ویژه ۱۲ نفره منابع کاهش بخش دوم کسری بودجه در ده سال آینده تا سقف ۱/۵ تریلیون دلار را معین نماید و در صورت موفقیت به همین میزان سقف بدهی‌ها افزایش یابد. اما با پایان مهلت مقرر در ۲۳ نوامبر این کمیته نتوانست نتیجه مشخصی را اعلام نماید. از این رو بر اساس قانون تصویب شده در ماه اوت، دولت موظف است ۱/۲ تریلیون دلار از هزینه‌های داخلی^۲ و نظامی (بطور مساوی) را کاهش دهد.

این عدم توافق احتمال کاهش رتبه اعتباری امریکا را توسط موسسات رتبه‌سنجی را افزایش داده است. چرا که در صورت کاهش نیافتن کسری بودجه و به پایان رسیدن سقف جدید بدهی‌های دولت امریکا، ممکن است دولت در بازپرداخت بهره اوراق قرضه با مشکل روبرو شود.

^۱ Budget Control Act: این لایحه در ۲ اوت ۲۰۱۱ به تصویب کنگره امریکا رسید و پس از امضا رئیس جمهور به قانون تبدیل شد. بر اساس این قانون سقف بدهی‌های امریکا از ۱۴/۳ تریلیون دلار به میزان ۴۰۰ میلیارد دلار افزایش یافت. همچنین دولت موظف گردید در بخش نخست ۹۷۱ میلیارد دلار از کسری بودجه را طی ۱۰ سال آینده کاهش دهد. کمیته ویژه نیز مسئول تعیین موارد کاهش بخش دوم کسری بودجه به میزان ۱/۲ تریلیون دلار شد.

^۲ Domestic spending

توسط آلمان پیشنهاد شده بود موافقت کند و اعلام کرد که بزودی و پیش از جلسه‌ی سران اروپا در ۹ دسامبر، پیش‌نویس اصلاحات را علنی خواهند کرد.

هجوم بانک‌ها به ECB با تشدید بحران

با افزایش نگرانی‌ها پیرامون موضوع بحران بدهی در اروپا، بانک‌های اروپایی برای تامین مالی بسوی بانک مرکزی اروپا شتافتند و تقاضای آن‌ها برای تسهیلات این بانک به بیشترین حد خود از اواسط سال ۲۰۰۹ تاکنون رسید. گفتنی است که ۱۷۸ بانک اروپایی در حدود ۲۴۷ میلیارد یورو از ECB مطالبه کرده‌اند. نگرانی‌های جدید، بازار بین‌بانکی اروپا را شدیداً متضرر کرده بطوری که لیست بانک‌هایی که هر بانک آماده‌ی وام‌دهی به آن است هر روز بشدت در حال کاهش است و نرخ بهره‌ی بین‌بانکی نیز در حال افزایش می‌باشد.

وضعیت کشورهای مشکل‌دار

بر اساس نظرسنجی که توسط موسسه‌ی رویترز در هفته‌ی گذشته از ۳۰ اقتصاددان صورت گرفته است، اکثر آنها چشم‌انداز روشنی برای کشورهای بدهکار منطقه (یونان-ایرلند-پرتغال-اسپانیا) متصور نیستند و این موضوع را تهدیدی برای ارز مشترک اروپایی می‌دانند. پیش‌بینی رشد اقتصادی برای دو سال آتی بسیار ناچیز و بی‌کاری نیز کاهش بسیار ناچیزی برای دو سال آتی خواهد داشت. بنظر می‌رسد ایرلند و اسپانیا با رشد ۰/۷ درصد، نسبت به دو کشور دیگر سال ۲۰۱۲ در وضعیت بهتری قرار بگیرند. در حالی که انتظار می‌رود یونان و پرتغال هر کدام ۳ درصد در سال آتی کوچک شوند. بحران بدهی در این کشورها و احتمال گسترش سیاست‌های ریاضتی در آینده، مصرف داخلی در این کشورها را شدیداً متضرر خواهد کرد و احتمال جبران این کاهش‌ها توسط بخش خارجی آن‌ها کشور تقریباً بعید است.

در هفته‌ی منتهی به ۱۸ نوامبر این حقیقت را علنی کرد. در شرایطی که اکثر کشورهای منطقه یورو حتی امریکا، انگلیس و روسیه خواهان افزایش نقش بانک مرکزی اروپا در حل بحران بدهی منطقه شدند، ترمز خرید با مداخله‌ی قدرتمندانه‌ی آلمان کشیده شده است. گفتنی است که از زمان آغاز بکار مجدد خرید اوراق این کشور، در حدود ۴۵ میلیارد یورو از اوراق یونان، ۱۲۰ میلیارد یورو از اوراق ایتالیا و اسپانیا توسط این بانک خریداری شده است.

در روز سه‌شنبه نیز رئیس بانک مرکزی آلمان آقای ویدمن و از اعضای با نفوذ ECB اعلام کرد که ایتالیا و اسپانیا قادرند که مشکل بدهی‌هایشان را بدون کمک‌های خارجی حل کنند و دولت‌های جدید با اقدامات ریاضتی جدید قادر به حل مشکلات داخلی‌شان هستند و بار دیگر فشارها برای نقش بیشتر بانک مرکزی اروپا را رد کرد. وی در بخش دیگری از سخنانش اعلام کرد که نقش ECB تامین مالی دولت‌های منطقه نیست.

اما فشارها و گمانه‌زنی‌ها به همین‌جا ختم نشد و در روز پنجشنبه خانم مرکل، آقای سارکوزی و ماریو مونتی، در فرانسه به دیدار یکدیگر رفتند. در این دیدار نیز، فرانسه بار دیگر از آلمان درخواست کرد که به ECB برای اقدامات جدی‌تر برای حل بحران بدهی منطقه‌ی یورو اجازه دهد. مقامات فرانسوی امیدوار بودند که بتوانند آلمان را برای دخالت بیشتر ECB در بازار اوراق اروپایی مجاب کنند. این امیدواری بیشتر پس از آن صورت گرفت که حراج اوراق آلمانی در روز چهارشنبه با شکست مواجه شد و تنها ۶۰ درصد از ۶ میلیارد یورو اوراق ۱۰ ساله‌ی مدنظر این کشور به فروش رفت. با این حال مرکل باز هم در سخنانش دخالت بیشتر ECB را به منزله‌ی سلب استقلال این بانک قلمداد کرد و نیز بار دیگر مخالفت خود با انتشار اوراق مشترک اروپایی موسوم به یوروباند^۱، را اعلام کرد.

آقای سارکوزی در این جلسه مجاب شد که با اصلاح معاهده‌ی اتحادیه‌ی اروپا در مورد بودجه‌ی ملی کشورهای منطقه‌ی یورو که

^۱ نرخ بازده این اوراق ۵-۶ درصد و ۱۰ ساله پیش‌بینی شده است.

یونان

یونان در حال تجربه‌ی بزرگترین رکود خود پس از جنگ جهانی است. پیش‌بینی‌ها حکایت از کوچک شدن (۳- درصد) اقتصاد این کشور برای پنجمین سال متوالی در سال ۲۰۱۲ دارد. نرخ رشد بیکاری در این کشور به سطوحی دست یافته که تاکنون بی‌سابقه بوده است و پیش‌بینی آن برای سال ۲۰۱۲ در حدود ۱۸ درصد است. دلیل اصلی تضعیف اقتصاد یونان کاهش دستمزدها در بخش عمومی، اخراج کارکنان در بخش خصوصی و افزایش مالیات‌هاست.

ایرلند

چشم‌انداز اقتصاد ایرلند پس از دریافت کمک‌های اروپا در سال گذشته بهتر شد و پیش‌بینی می‌شود که در سال جاری ۱/۶ درصد و در سال آتی ۰/۷ درصد رشد را تجربه نماید. دلیل رشد این کشور وابستگی اقتصاد ایرلند به صادرات عنوان شده است. ایرلند برای پوشش بدهی‌های خود نیازمند میانگین رشد ۲/۵ درصدی در میان مدت است. بانک‌های این کشور نیز در بحبوحه‌ی بحران بدهی ۷۰ میلیارد یورو افزایش سرمایه را تجربه کردند.

پرتغال

پرتغال نیز همانند یونان بدترین رکود از دهه‌ی ۷۰ تاکنون را تجربه می‌کند. نظرسنجی رویترز رشد منفی ۱/۶ درصدی برای سال جاری و ۲/۹- درصدی برای سال ۲۰۱۲ در نظر گرفته است. نرخ بیکاری نیز در سطح ناامیدکننده‌ی ۱۲/۴ درصد قرار دارد. تنها بخش اقتصاد این کشور که چشم امید به آن دوخته شده صادرات است. گرچه با توجه به بحران در منطقه‌ی یورو و علی‌الخصوص اسپانیا که مقصد اصلی صادرات پرتغال است، نمی‌توان چندان به بخش صادرات پرتغال خوش‌بین بود. در هفته‌ی گذشته نیز موسسه‌ی رتبه‌سنجی فیچ، رتبه‌ی اعتباری پرتغال را به Junk تنزل داد و آن را از BBB- به BB+ کاهش داد.

اسپانیا

حزب مردم در اسپانیا موظف به تشکیل دولت جدید تا اواسط ماه دسامبر شد. منابع نزدیک به این حزب، درخواست برای کمک‌های

بین‌المللی را نیز بعنوان یک گزینه‌ی احتمالی مدنظر دارد. دولت جدید، اسپانیا را در حال ورود به رکود دریافت کرده و با توجه به کسری بودجه‌ی مورد هدف در سال ۲۰۱۲، هزینه‌ی تامین مالی این کشور شدیداً افزایش یافته است و در هفته‌ی گذشته به بیشترین سطح ۱۴ سال گذشته رسید. طبق نظرسنجی رویترز، رشد اقتصادی برای سال جاری ۰/۷ درصد و برای سال ۲۰۱۲ صفر درصد در نظر گرفته شده است. /اس

انگلیس

آمار رسمی منتشر شده توسط اداره‌ی ملی آمار انگلستان در روز سه‌شنبه نشان داد بدهی عمومی دولت بریتانیا در ماه اکتبر از آنچه انتظار می‌رفت اندکی پایین‌تر بوده است که ناشی از پیشی گرفتن درآمدهای مالیاتی بر مخارج دولت است. بر این اساس، خالص استقراض دولت از ۷/۷۱۷ میلیارد پوند در ماه اکتبر سال ۲۰۱۰ به ۶/۴۹۸ میلیارد پوند در ماه اکتبر سال جاری کاهش یافته است. در حال حاضر بدهی دولت ۶۲/۳ درصد تولید ناخالص داخلی این کشور می‌باشد که علی‌رغم کاهش خالص استقراض، نسبت بدهی عمومی به تولید ناخالص داخلی افزایش یافته است.

دولت کامرون از ابتدای ورود به قدرت در تلاش بوده است کسری بودجه‌ی عظیم دولت این کشور را کاهش دهد. هدف دولت دستیابی به کسری بودجه‌ی ۱۲۲ میلیارد پوندی در سالجاری در مقایسه با ۱۳۷ میلیارد پوند کسری در سال منتهی به آوریل ۲۰۱۱ است. انتشار آمار در خصوص کاهش بدهی عمومی نشان می‌دهد دولت در پیگیری هدف خود برای کاهش کسری بودجه تا حدودی موفق عمل کرده است. با وجود این آقای کامرون، نخست وزیر بریتانیا، اذعان کرد کاهش کسری بودجه‌ی دولت، که در زمان به قدرت رسیدن وی حدود ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی این کشور بود، سخت‌تر از آن چیزی است که انتظار می‌رفت.

روز چهارشنبه صورتجلسه کمیته سیاستگذاری بانک مرکزی انگلستان، مربوط به نشست ۹-۱۰ نوامبر، منتشر شد. براساس این صورتجلسه تمام اعضای این کمیته به حفظ سقف ۲۷۵ میلیارد پوندی خرید دارایی توسط این بانک رای مثبت داده‌اند. هرچند اعضای این کمیته تایید نمودند اثرات بحران بدهی کشورهای اروپایی بر اقتصاد انگلستان در ماههای اخیر شدیدتر شده است اما معتقدند اکنون زمان مناسبی برای گسترش برنامه خرید دارایی نیست. ریسک وقوع بدترین سناریو در خصوص بحران بدهی کشورهای حوزه یورو، خروج برخی کشورها از این اتحاد پولی، از زمان شروع مجدد برنامه خرید دارایی در ماه اکتبر افزایش یافته است. به عقیده اعضای کمیته سیاستگذاری، سرعت بخشیدن به خرید دارایی، از آنچه که در حال حاضر بانک مرکزی در دست اقدام دارد، فعلاً به دلیل فقدان ظرفیت لازم در بازار، مقدور نیست.

رشد اقتصادی

آمار منتشر شده در روز پنجشنبه نشان داد رشد اقتصادی انگلستان در فصل سوم سالجاری ۰/۵ درصد بوده است، که بیشتر آن به دلیل افزایش در موجودی کالای کارخانجات بوده است. این رشد نشان‌دهنده بروز بهبود در اقتصاد این کشور نسبت به فصل دوم سال است که در آن تعطیلات گسترده و وقوع زلزله و سونامی در ژاپن موجب بروز اختلال در مبادلات تجاری انگلستان و کاهش رشد اقتصادی شده بود. بانک مرکزی انگلستان پیش‌بینی کرده است اقتصاد این کشور در فصل چهارم سال راکد باقی بماند و رشد اقتصادی در سال ۲۰۱۲ نیز در بازه ۰/۸-۰/۷ قرار داشته باشد. رشد اقتصادی پایین و نرخ بیکاری بالا، که در ۱۷ سال اخیر بی‌سابقه بوده است، فشار زیادی را بر جورج آزبورن وزیر دارایی وارد ساخته است تا راه حلی برای تحریک رشد اقتصادی انگلستان در بیانیه پاییزی هفته آینده خود ارائه دهد. این در حالی است که برنامه ریاضتی دولت آقای کامرون شرایط را برای ارایه این راه حل دشوار نموده است.

روز جمعه آقای مارتین ویل از سیاستگذاران بانک مرکزی انگلستان گفت که احتمال گسترش سیاست انبساطی پولی پس از پایان دور جدید خرید دارایی بسیار زیاد است اما این امر به کاهش تورم بستگی دارد. دور جدید سیاست انبساطی بانک مرکزی انگلستان از ماه اکتبر آغاز شده است و هدف آن خرید ۷۵ میلیارد پوند اوراق قرضه دولتی و رساندن آن به رقم ۲۷۵ میلیارد است. این دور از خرید دارایی تا ماه فوریه ۲۰۱۲ کامل خواهد شد. وی امیدوار است برنامه خرید دارایی منجر به افزایش ۰/۵ درصدی در تولید ناخالص داخلی انگلستان شود که در سه فصل سال جاری رشد پایینی داشته است. وی معتقد است اقتصاد انگلستان کمتر از آنچه انتظار می‌رفته است بهبود یافته هرچند بحران اقتصادی و مالی در سالهای اخیر یکی از دلایل اصلی کاهش رشد اقتصادی این کشور بوده است. وی اضافه کرد برای برون رفت از شرایط جاری، اقتصاد انگلستان می‌بایست مولدتر باشد و به سمت اقتصاد صادرات محور حرکت نماید. هرچند این امر خارج از کنترل بانک مرکزی است و زمانی محقق خواهد شد که اقتصاد رشد قوی‌تری از خود نشان بدهد.

گزارش ماهانه روند فعالیتهای صنعتی که توسط بانک مرکزی منتشر می‌شود نشان داد سفارشات کارخانجات انگلستان در ماه نوامبر بیشترین کاهش را در طی سال گذشته داشته است. آقای برودبنت^۱ از سیاستگذاران بانک مرکزی نیز معتقد است با احتمال ۵۰ درصد اقتصاد انگلستان در فصل چهارم سال رشدی نخواهد داشت و حتی ممکن است به وضعیت رکودی فرو رود. دستمزد بخش خصوصی انگلستان نیز در سه ماهه منتهی به ماه اکتبر ۲/۵ درصد رشد داشته است که همچنان با نرخ تورم ۵ درصدی فاصله بسیاری دارد. این در حالی است که دستمزدها در بخش عمومی و دولتی تقریباً بدون تغییر بوده است.

¹ Broadbent

ژاپن

شاخص قیمت مصرف‌کننده در ژاپن برای اولین بار در چهارماهه منتهی به ماه اکتبر کاهش پیدا کرد. بر اساس گزارش منتشره، این شاخص در سال منتهی به ماه اکتبر ۰/۲ درصد کاهش یافته است که به نگرانی‌ها در خصوص تداوم دوره ضد تورمی در این کشور دامن زده است. وضعیت قیمتها در شهر توکیو وخیمتر است به طوریکه آمار مربوط به ماه نوامبر در این شهر حاکی از کاهش شدیدتر در شاخص قیمت مصرف‌کننده است. این شرایط احتمال اینکه بانک مرکزی ژاپن سیاست شدیداً انبساطی خود در آینده نزدیک ادامه دهد را تشدید نموده است. همچنین معیار دقیقتری از شاخص قیمتها، بدون در نظر گرفتن مواد غذایی و حاملهای انرژی، کاهش بیشتری را نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد. این کاهش علامت این است که سومین اقتصاد بزرگ جهان همچنان درگیر بازار کار بی رمق، تقاضای داخلی ضعیف و ظرفیتهای تولیدی بلااستفاده است.

آمار صادرات ژاپن که هفته گذشته منتشر شد حاکی از کاهش ۳/۷ درصدی صادرات این کشور در ماه اکتبر نسبت به مدت مشابه سال گذشته است. این در حالی است که واردات ژاپن در همین مدت ۱۷/۹ درصد افزایش یافته است که منجر به کسری ۲۷۳/۸ میلیارد ینی در تراز تجاری این کشور برای اولین بار طی دو ماه اخیر شده است.

رییس کل بانک مرکزی ژاپن نیز روز جمعه هشدار داد بحران کشورهای اروپایی ممکن است مشکلات عمیقتری را برای اقتصاد ژاپن در پی داشته باشد. ژاپن در حال حاضر اندکی از شرایط سخت به وجود آمده پس از زلزله و سونامی ماه مارس خارج شده است و بر طبق آمار منتشر شده توسط دولت این کشور در سه‌ماهه سوم سال ۱/۵ درصد رشد داشته است. با این وجود، شرایط فعلی اقتصاد دنیا به گونه‌ای است که به نظر نمی‌رسد بتواند در سه ماهه باقی مانده سال رشد قابل توجهی از خود نشان دهد.

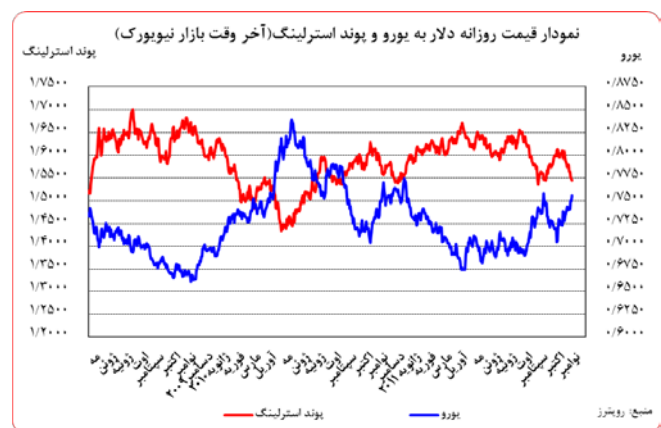
دولت ژاپن هفته گذشته در راستای تحریک رشد اقتصادی این کشور، بودجه‌ای ۱۲/۱ تریلیون ینی (معادل ۱۵۵ میلیارد دلار) برای بازسازی مناطق زلزله‌زده تصویب نمود. سیاستگذاران بانک مرکزی ژاپن همچنین ممکن است برای دخالت در بازار ارز و اتخاذ سیاست پولی تحت فشار قرار گیرند.

آقای آزومی وزیر دارایی ژاپن نیز قول داد دولت از صادرکنندگان در مقابل تقویت ین حمایت لازم را انجام دهد. بحران کشورهای اروپایی منجر به خروج سرمایه‌گذاران از اروپا و هجوم به بازارهای دارایی با ثبات‌تر، مانند اوراق قرضه دولتی ژاپن، و نهایتاً افزایش ارزش ین شده است. دولت ژاپن برای مقابله با اثرات تقویت ین و حمایت از صادرکنندگان این کشور، تسهیلات اعتباری به ارزش ۱/۲ تریلیون ین، از محل ذخایر ارزی این کشور، ایجاد نموده است که هدف آن تشویق شرکتهای ژاپنی برای خرید بنگاههای اقتصادی و منابع اقتصادی در سایر کشورهاست. با این وجود، برخی از قانونگذاران دیگر احزاب خواستار تاسیس صندوقی برای خرید اوراق قرضه خارجی هستند تا از این طریق بتوانند اثرات مخرب تقویت ین بر صادرات، بازار کار و تولید ژاپن را کاهش دهند.

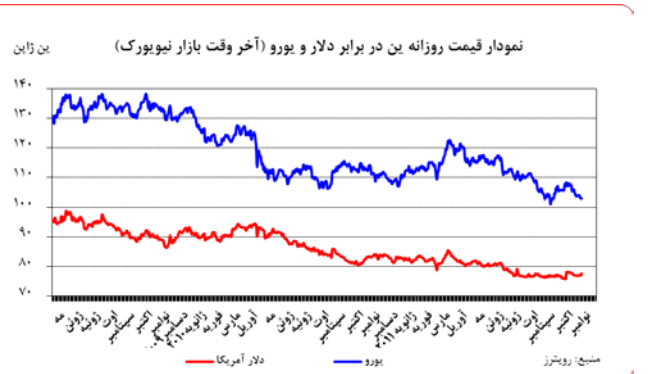

تحولات بازار ارزهای عمده

متوسط ارزش دلار نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر یورو، پوند، ین و فرانک سوئیس بترتیب ۱/۰۱، ۱/۶۰، ۰/۲۷ و ۰/۴۵ درصد افزایش یافت.

به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر یورو در محدوده ۱/۳۵۱۳-۱/۳۳۳۷ دلار و هر پوند در محدوده ۰/۵۶۴۳-۱/۵۴۴۹ دلار در نوسان بودند. همچنین هر دلار نیز در دامنه ۷۶/۹۶-۷۷/۷۵ ین متغیر بود.

تحولات بازارهای ارزی طی هفته گذشته

✓ شاخص دلار (میانگین وزنی دلار در مقابل شش ارز^۱) در انتهای هفته نسبت به ابتدای هفته ۲/۰۸ درصد تقویت شد. باز هم تحولات منطقه یورو و بحران بدهی کشورهای حاشیه‌ای در این منطقه، عامل تعیین کننده مسیر معاملات در بازارهای مالی از جمله بازار ارز بود. رشد اقتصادی آمریکا در سه ماهه سوم که در برآورد اولیه در ۲۷ اکتبر ۲/۵ درصد اعلام شده بود روز سه شنبه به ۲ درصد تقلیل داده شد.

دلار در کل هفته گذشته بجز روز سه شنبه تقویت شد. تضعیف روز سه شنبه نیز خیلی جزئی بود و نتوانست تأثیری بر افزایش دلار در هفته گذشته داشته باشد. با شروع هفته خیلی زود آرامش و اطمینان که از روز جمعه قبل ایجاد شده بود از بین رفت^۲. کمیته ۱۲ نفره کنگره که قرار بود تا روز چهارشنبه (قبل از روز شکرگزاری) تکلیف کاهش ۱/۵ تریلیون دلاری از کسری بودجه ۱۰ ساله را مشخص کند در نشست روز دوشنبه خود موفق به این کار نشد. اظهارات قانونگذاران امریکایی قبل از آغاز هفته گذشته نیز نشان می داد که حصول توافق تا زمان تعیین شده تقریباً غیر ممکن است^۳. به این ترتیب دورنمای نه چندان روشن بودجه آمریکا دستمایه‌ای برای افزایش ریسک گریزی در ابتدای هفته بود. البته یورو توانست روز دوشنبه در برابر پیشروی دلار مقاومت نماید. تضعیف دلار استرالیا و پوند استرلینگ در برابر دلار آمریکا در این روز چشم گیر تر از سایر اسعار بود. روز سه شنبه با در نظر گرفتن نرخهای آغاز و پایان روز، دلار تغییر چندانی نداشت. البته در میانه روز به دلیل افزایش ریسک پذیری و تقویت بازارهای سهام دلار تضعیف شد اما در ادامه روز به

^۱ یورو ۰/۵۸۱۶٪، ین ۰/۱۲۶٪، پوند استرلینگ ۰/۱۱۹٪، دلار کانادا ۰/۹۱٪، کرون سوئد ۰/۴۲٪، فرانک سوئیس ۰/۳۱۶٪.

^۲ روز جمعه ماقبل حزب راست میانه خلق توانست اکثریت کرسیهای پارلمان اسپانیا را با پیروزی در انتخابات تصاحب نماید. پیروزی یک حزب تقریباً راستگرا در شرایطی که اسپانیا با مشکل بدهی روبرو است یک رویداد خوشایند بود و این موضوع در هفته ماقبل گذشته روند معاملات را تغییر داد و حتی یورو که در طول هفته تضعیف شده بود در این روز تقویت شد.

^۳ برای جزئیات بیشتر به بخش اقتصاد آمریکا از همین گزارش مراجعه نمایید.

طی هفت هفته گذشته رسید. نگرانی از وخیمتر شدن بحران بدهی در منطقه یورو عامل اصلی کاهش پول مشترک در این روز بود. در حالی که بانک مرکزی اروپا اقدام به خرید اوراق قرضه کشورهای بحران زده از جمله ایتالیا در بازار دست دوم کرد اما به دلیل تشدید نگرانی‌ها نرخ بازدهی اوراق قرضه در این منطقه افزایش یافت. به طور مثال نرخ بهره اوراق ۶ ماهه ایتالیا از مرز ۶/۵ درصد گذشت.

✓ یین از ابتدای روز دوشنبه تا پایان وقت روز جمعه گذشته ۱/۱ درصد در مقابل دلار تضعیف شد.

یین به عنوان ارز مطمئن در هفته گذشته بعد از دلار آمریکا در برابر سایر اسعار تقویت شد. البته از جنبه اخبار اقتصادی اطلاعاتی که منتشر شد چندان رضایت بخش نبود. مهمتر از همه کاهش تورم به ۰/۲- درصد در دوره سالانه در ماه اکتبر بود. تراز تجاری ماه اکتبر هم با ۲۷۳ میلیارد یین (۳۶۰ میلیون دلار) کسری روبرو شد. گفتنی است عملکرد اقتصادی ژاپن در سه ماهه سوم بسیار خوب بود به طوری که به لطف رشد ۲۷ درصدی صادرات در این مدت اقتصاد ژاپن رشد ۶ درصدی را در دوره سالانه تجربه کرد.

✓ پوند استرلینگ از ابتدای روز دوشنبه تا پایان روز جمعه ۲/۱ درصد در برابر دلار تضعیف شد. پس از کاهش تورم ماه اکتبر به ۵ درصد در هفته ماقبل و انتشار گزارش سه ماهه تورم که دورنمای رشد اقتصادی را تیره نشان می‌داد هفته گذشته نیز اخباری که منتشر شد نشان می‌داد دیوید کامرون نخست وزیر این کشور سخت در تلاش برای افزایش گسترده تسهیلات اعتباری است تا از این طریق اقتصاد بی رمق انگلیس را تقویت نماید. صورتجلسه ماه نوامبر شورای سیاست پولی بانک مرکزی نیز منتشر شد که نشان می‌داد اعضای شورا به حفظ سیاستهای فعلی رأی داده‌اند ولی در عین حالی برخی از اعضا اعتقاد داشتند که افزایش خرید دارایی‌ها می‌تواند کاملاً موجه باشد.

✓ فرانک سوئیس نیز در هفته گذشته (انتهای هفته در مقایسه با ابتدای هفته) در مقابل دلار آمریکا تقریباً ۱/۴ درصد تضعیف شد. متوسط هفتگی فرانک در برابر دلار نیز در هفته گذشته نسبت به هفته ماقبل ۰/۴۵ درصد کاهش نشان می‌داد.

سطوح قبلی بازگشت. پس از شکست مذاکرات کمیته ۱۲ نفره کنگره در روز دوشنبه، دو موسسه رتبه‌بندی مودیز و استاندارد اند پورز اعلام کردند که این بار ملاحظات خاصی در مورد رتبه اعتباری آمریکا وجود ندارد. همانطور که اشاره شد این موضوع باعث تقویت شاخصها در بازارهای سهام شد. روز چهارشنبه کاهش غیر منتظره شاخص سلامت بخش کارخانه‌ای چین نگرانیها در مورد ورود مجدد اقتصاد جهان به رکود را افزایش داد. حراج اوراق قرضه آلمان نیز که امن‌ترین نوع اوراق بدهی در اروپا محسوب می‌شود نا موفق بود. موضع‌گیری بانک مرکزی انگلیس و بانک مرکزی استرالیا نیز به گونه‌ای بود که احتمال افزایش سیاستهای انبساطی از آنها استنباط می‌شد. بازارهای مالی آمریکا نیز به دلیل مراسم شکرگزاری روز بعد تقریباً نیمه تعطیل بود و نقدینگی در بازار را کاهش داده و احتیاط سرمایه‌گذاران را افزایش داده بود. این عوامل در مجموع باعث تقویت دلار آمریکا و یین ژاپن در برابر سایر اسعار در روز چهارشنبه شد.

نگرانی‌های مربوط به یورو در روز پایانی هفته گذشته باز هم باعث تقویت دلار در این روز شد.

✓ شاخص یورو (میانگین وزنی یورو در برابر شش ارز^۱) در انتهای هفته گذشته نسبت به آغاز بازارها در ابتدای هفته ۰/۹۳ درصد تضعیف شد. یورو در برابر دلار در هفته گذشته روندی کاملاً نزولی داشت. در حالی که یورو دلار در ابتدای هفته در نرخ ۱/۳۵۰۶ باز شده بود در برخی دقایق روز جمعه تا ۱/۳۲۳۳ دلار نیز کاهش یافت. بیشترین کاهش یورو مربوط به روز چهارشنبه بود. در این روز فروش اوراق قرضه آلمان ناامیدکننده بود. تنها ۶۵ درصد از ۶ میلیارد یورو اوراق عرضه شده به فروش رسید. این موضوع ضربه اصلی را در روز چهارشنبه وارد ساخت. ضمن اینکه اخبار اقتصادی نیز اصلاً خوب نبود. سطح فعالیت کارخانه‌ای ماه نوامبر در اروپا باز هم کاهش یافت و سفارشات صنعتی کاهشی فراتر از انتظار داشت. روز جمعه نیز یورو کاهش زیادی داشت و به پایین‌ترین سطح خود

^۱ دلار ۳۱/۵۵٪، پوند استرلینگ ۳۰/۵۶٪، کرون سوئد ۱۱/۱۳٪، یین ۱۱/۱۳٪ و فرانک سوئیس ۷/۸۵ درصد

طلا در نخستین روز هفته‌ی با افت ۲/۵ درصدی روبرو شد. دلیل اصلی این افت که در ۲ ماه گذشته بی‌سابقه بوده فروش‌های تکنیکی فلز زرد است. طلا که در هفته‌های اخیر ویژگی خود بعنوان مامن سرمایه‌گذاری را از دست داده و همسو با دارایی‌های پرریسک نوسان می‌کند، از نگرانی و تنش موجود در اروپا و ترس از به نتیجه نرسیدن برنامه‌های کاهش کسری بودجه‌ی امریکا متضرر شد و در نهایت ۱۶۸۲/۳۵ دلار برای هر انس بسته شد.

در روز سه‌شنبه طلا بیش از ۱ درصد تقویت شد. خرید طلا در بازار آتی در این روز قیمت طلا را افزایش داد و به بیش از ۱۷۰۰ دلار برای هر انس نیز رساند.

روز چهارشنبه و یک روز مانده به روز شکرگزاری در امریکا، طلا همراه با یورو و سهام با کاهش قیمت مواجه شد. آمار ضعیف بخش کارخانه‌ای در چین، در کنار تضعیف همین بخش در اروپا به این نگرانی‌ها دامن زد که اقتصاد جهانی در حال از دست دادن سرعت رشد خود است. شمش طلا همچنین همسو با سایر کالاها بعد از انتشار گزارش موسسه‌ی جی پی مورگان که در آن قیمت نفت خام امریکا و برنت هر دو در سال ۲۰۱۲ کاهش یافته بودند، کاهش یافت.

روز پنجشنبه تعطیلی بازارها در امریکا بدلیل روز شکرگزاری در این کشور، قیمت طلا را در همان سطوح ۱۷۰۰ دلار برای هر انس حفظ کرد.

طلا در روز جمعه، نوساناتش در این هفته را تکمیل کرد و با کاهش قیمت روبرو شد. افت بازارهای سهام، در کنار فروش‌های تکنیکی در بازار و نیز تقویت دلار، از دلایل کاهش قیمت طلا بود. کاهش رتبه‌ی اعتباری بلژیک توسط موسسه‌ی استاندارد اند پورز و نیز افزایش بازدهی اوراق قرضه‌ی کشور ایتالیا به افزایش نگرانی پیرامون بحران بدهی اروپا دامن زد و قیمت طلا را بار دیگر کاهش داد. در بخش سرمایه‌گذاری نیز دارایی‌های ETF های طلا به بیشترین سطح تاریخی خود یعنی بیش از ۷۰ میلیون انس رسید. اس

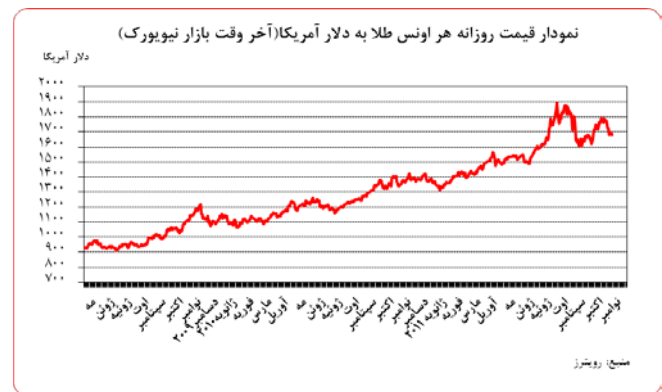
جدول نرخ بهره سپرده بازار پول

نرخ لایبور سه ماهه	نرخ جاری			
	Q1 2011	Q2 2011	Q3 2011	
دلار	0.305	0.246	0.369	0.506
یورو	1.339	1.491	1.494	1.414
پوند	0.816	0.826	0.943	1.028
فرانک سوئیس	0.180	0.175	0.233	0.050
ین ژاپن	0.200	0.195	0.195	0.198
درهم	2.131	1.576	1.480	1.499
یوان	4.169	6.392	5.632	5.669
ون کره	3.370	3.560	3.570	3.550
روبل روسیه	4.590	4.750	6.560	7.090
رئال برزیل	7.820	8.088	7.486	7.892
روپیه هند	10.150	9.430	6.510	9.060

منبع: رویترز

تحولات بازار طلا

نوسانات هفته گذشته طلا در بازار نیویورک در محدوده ۱۶۷۹/۳۴-۱۶۹۸/۰۴ دلار برای هر اونس در نرخ‌های پایانی ثبت شد. البته لازم به ذکر است که در هفته‌ی گذشته در بازار جهانی بالاترین و پایین‌ترین نرخ ثبت شده ۱۷۲۹/۳۴ و ۱۶۶۵/۸۸ دلار بوده است.

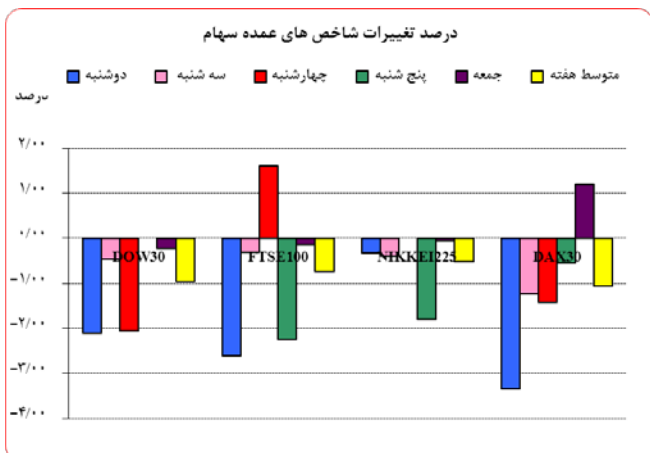

تحولات بازار سهام

در هفته گذشته بورس‌های عمده جهانی باز هم روندی کاملاً نزولی را تجربه نمودند. در وال استریت شاخص داوجونز ۳۰، نسبت به هفته ماقبل بطور متوسط ۴/۵۸ درصد کاهش یافت. در لندن شاخص فوتسی ۱۰۰، کاهش ۴/۶۶ درصدی و در ژاپن شاخص نیکئی ۲۵۵ کاهش ۲/۸۹ درصدی و شاخص دکس آلمان کاهش ۶/۶۵ درصدی را بطور متوسط تجربه نمود.

در هفته گذشته اخبار و شایعات متعدد در مورد اقتصادهای مهم دنیا، بازار سهام را با سیر نزولی مواجه نمود. در ابتدای هفته کاهش رشد اقتصاد آمریکا در تجد نظر نخستین از ۲/۵ به ۲ درصد در سه ماهه سوم و افزایش بازده اوراق قرضه کشورهای بدهکار حوزه یورو از جمله ایتالیا و اسپانیا که در هفته گذشته گریبان گیر اوراق قرضه آلمانی نیز شده بوده و عدم موفقیت فروش اوراق آلمانی را رقم زد، سرآغاز سقوط بازارهای سهام جهانی شد.

در ادامه نیز کاهش بی‌سابقه شاخص مدیران خرید چین، کاهش قیمت نفت خام که فروش قابل توجه سهام مربوط به بخش نفت و انرژی را به همراه داشت، خبر احتمال فروپاشی واحد پول مشترک اتحادیه اروپایی از سوی آلمان و فرانسه، آمارهای نه چندان مطلوب مصرفی در آمریکا و کاهش رتبه اعتباری بلژیک و پرتغال و دیدگاه منفی در مورد رتبه اعتباری فرانسه همه و همه سبب شد تا روند سقوط بازار سهام تشدید گردد.

منبع: رویترز

نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل، ۲/۳۰ درصد کاهش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار مذکور، بهای هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۹۶/۱۷-۹۸/۰۱ دلار معامله گردید. از سوی دیگر، بهای نفت برنت دریای شمال در هفته ماقبل ۲/۶۵ درصد کاهش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار هر بشکه نفت برنت در دامنه‌ی ۱۰۶/۴۰-۱۰۹/۰۳ دلار معامله گردید. هر بشکه نفت اوپک نیز در دامنه‌ی ۱۰۸/۳۴-۱۰۷/۷۴ دلار نوسان کرد.

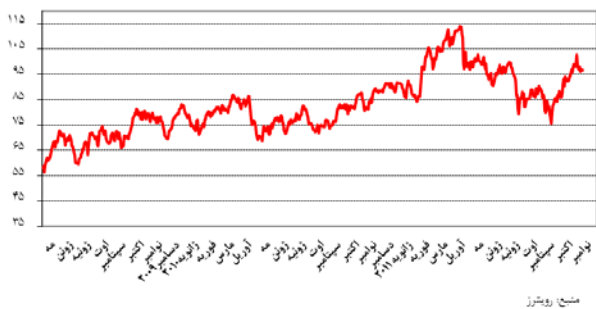
کاهش بهای نفت خام ممانعت به عمل آورد، نگرانی از بروز اختلال در عرضه نفت خام منطقه خاورمیانه بود. روز گذشته کشورهای فرانسه، انگلیس و کانادا به اعمال تحریم‌های بیشتری بر علیه جمهوری اسلامی ایران دست زدند. دولت انگلیس، بانک مرکزی ایران مورد هدف قرار داد و فرانسه نیز پیشنهاد به تحریم نفتی و مالی داده است. کانادا نیز قصد به عدم فروش قطعات و تجهیزات نفتی به ایران دارد. در همین راستا وزیر نفت ایران اظهار داشت که نفت را یک ابراز نمی‌داند اما در صورت لزوم از آن به هر نحو استفاده خواهد نمود. اعلام چنین خبرهایی موجب ایجاد نگرانی از اختلال در صادرات نفت خام ایران، دومین عرضه کننده اوپک، و همچنین تردد نفتکشها از تنگه هرمز بین معامله گران شد.

پس از سه روز روند نزولی قیمت‌های نفت خام، بازارهای جهانی روز سه شنبه با افزایش بها روبرو بودند. اعلام تحریم‌های جدید بر علیه ایران و تنش‌های داخلی در مصر و سوریه موجب بالا رفتن قیمت نفت خام شدند. از طرف دیگر افزایش سفرهای داخلی روز شکرگزاری در آمریکا موجب بالا رفتن تقاضای بنزین و به تبع آن تقویت نفت خام گردید. قیمت نفت خام پایه آمریکا روز سه‌شنبه با ۲ درصد افزایش به بشکه‌ای ۹۸/۰۱ دلار رسید. نفت خام برنت نیز با حدود ۲/۳ درصد افزایش بشکه‌ای ۱۰۹/۰۳ دلار معامله شد.

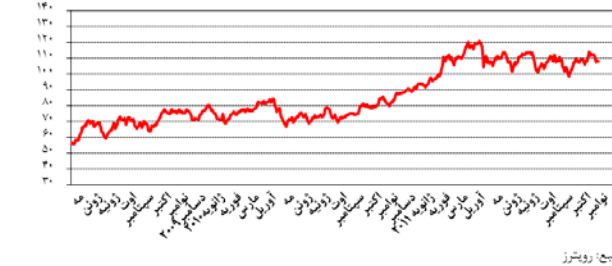
هرچند آمارهای اقتصادی ایالات متحده آمریکا نشان می‌دهد رشد اقتصادی این کشور در سه ماهه سوم ۲ درصد بوده که کمتر از میزان تخمین قبلی ۲/۵ درصدی است، اما بی‌ثباتی در خاورمیانه منجر به خنثی شدن اثر آن و افزایش قیمت نفت خام گردید. بنا به گفته کارشناسان، تحریم علیه ایران و تنش‌ها در لیبی، سوریه و مصر موجب بالا رفتن ریسک عرضه و افزایش قیمت شده‌اند.

روز سه شنبه صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد برنامه وسیعتری برای کمک مالی به کشورهای اروپایی درگیر در بحران بدهی در نظر دارد. این خبر موجب تقویت یورو در مقابل دلار شد که خود عامل دیگری برای بالا رفتن قیمت نفت بود. این تصمیم علاوه بر این

نمودار قیمت روزانه نفت خام پایه آمریکا (آخر وقت بازار نیویورک) دلار آمریکا

نمودار قیمت روزانه سبده نفتی اوپک دلار آمریکا

بررسی بازار و نوسانات قیمت نفت خام آمریکا-برنت دریای شمال

قیمت نفت خام در بازارهای جهانی روز دوشنبه برای سومین روز متوالی با کاهش روبرو شد. تشدید نگرانی‌ها در خصوص کسری بودجه آمریکا و مشکلات بدهی کشورهای اروپایی همراه با تردیدهایی درباره عدم توانایی دولت‌های آنها برای مرتفع نمودن این معضلات، موجب گمانه‌زنی‌هایی برای کاهش تقاضای نفت شد. مشکلات اقتصادی کشورهای توسعه یافته غربی این باور را که روند نزولی رشد اقتصادی ادامه خواهد یافت و تقاضا برای نفت خام نیز رشد چشمگیری نخواهد داشت را تشدید نموده است. این در حالی است که اعضای کنگره آمریکا نیز روز گذشته بر سر میزان کاهش کسری بودجه طی دهه آینده به توافق نرسیدند.

بالا رفتن ارزش دلار در مقابل یورو و ریسک‌گریزی سرمایه‌گذاران از دیگر دلایل کاهش قیمت نفت بود. اما آنچه که توانست از شدت

نفت اوپک

وزیر نفت عراق روز سه شنبه گفت کاهش در تقاضای جهانی نفت ممکن است موجب تصمیم به کاهش عرضه نفت توسط این سازمان در نشست بعدی اعضای اوپک گردد. در عین حال به عقیده گروه مشاوره انرژی ریپیدان^۱ هرگونه تنش در خاورمیانه منجر به افزایش اولیه ۲۵ دلاری در قیمت نفت خواهد شد. در حال حاضر تنش بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای غربی بر سر برنامه هسته‌ای و تصمیم کشورهای غربی بر گسترش دامنه تحریمها، نگرانی در خصوص عرضه نفت خاور میانه را افزایش داده است. در این راستا امارات متحده عربی به زودی، احتمالاً تا پایان ماه دسامبر، استفاده از خط لوله جدیدی که امکان دور زدن تنگه هرمز در صورت بروز هر گونه درگیری در خلیج فارس را فراهم می‌سازد، آغاز خواهد نمود. درگیریها در سوریه و مصر هم شرایط نامطمئن و شکننده خاورمیانه را تحت تاثیر قرار داده است و موجبات افزایش قیمت نفت را فراهم ساخته است.

احتمال توقف خرید نفت ایران توسط کشورهای اروپایی و افزایش فشار کشورهای عربی بر سوریه برای توقف برخورد با مخالفین، احتمال بروز تنش در خاورمیانه، بزرگترین مبداء نفت خام جهان، را افزایش داده است. با وجود این، بحران عمیق کشورهای اروپایی، مشکلات اقتصادی آمریکا و کاهش رشد اقتصادی کشورهای شرق آسیا مانع افزایش قیمت نفت شده و تا حدودی بر آن غلبه نموده است.

روز دوشنبه قیمت سبد نفتی اوپک همراستا با بازارهای جهانی کاهش یافت و به بشکه‌ای ۱۰۷/۷۴ دلار رسید. روز سه شنبه قیمت این فرآورده خام با ۰/۵۵ درصد افزایش به بشکه‌ای ۱۰۸/۳۴ دلار بالغ شد. این قیمت در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه با کاهش بسیار اندک همراه بود به طوری که در نهایت آخر هفته شاهد میانگین قیمتی سبد نفت خام اوپک به میزان ۱۰۸/۱۰ دلار بود. در مجموع میانگین هفتگی

منجر به ایجاد خوش بینی نسبت به افزایش تقاضای نفت در منطقه اروپا نیز شد که به تبع آن قیمت نفت خام برنت را نیز افزایش داد. روز چهارشنبه قیمت نفت خام آمریکا پس از انتشار آمار اقتصادی ضعیف در خصوص عملکرد اقتصادی چین و اتحادیه اروپا بیش از ۲ دلار کاهش یافت. بر اساس آمار منتشر شده، کارخانجات چینی در ماه نوامبر بدترین عملکرد را طی ۳۲ ماه گذشته داشته‌اند. بر این اساس سفارشات صنعتی اروپا نیز در ماه سپتامبر نسبت به ماه اوت کاهش نشان می‌دهد. آمار ذخایر نفت خام آمریکا نیز که روز چهارشنبه منتشر شد نشان‌دهنده اندکی (۶/۲۲ میلیون بشکه) کاهش در ذخایر نفت این کشور است که تاثیر قابل ملاحظه‌ای بر قیمتها نداشت.

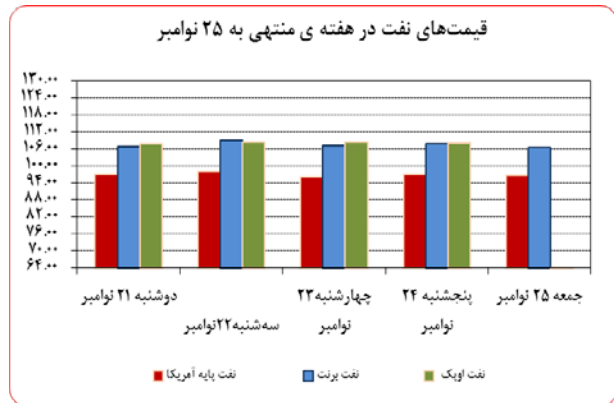
بهای نفت خام برنت نیز پس از ۲/۰۱ دلار کاهش به بشکه‌ای ۱۰۷/۰۲ دلار رسید. کاهش ارزش یورو (تقویت دلار در مقابل این ارز) از دلایل اصلی کاهش قیمت نفت خام برنت بود. آنچه که بیشتر موجب کاهش ارزش یورو شد عدم استقبال از اوراق قرضه آلمان بود. روز پنجشنبه قیمت‌های نفت خام پس از اعلام کشور فرانسه مبنی بر تلاش برای متقاعد ساختن کشورهای اروپایی برای قطع واردات نفت از ایران اندکی افزایش یافت. بر این اساس نفت خام پایه آمریکا ۸۶ سنت و نفت برنت انگلیس ۷۴ سنت افزایش یافتند.

روز جمعه قیمت‌های نفت خام با بروز نگرانی در خصوص گسترش بحران کشورهای حوزه یورو، که منجر به کاهش ارزش یورو در مقابل دلار شد، مجدداً کاهش یافتند. نفت خام آمریکا و برنت دریای شمال برای دومین هفته پیاپی با کاهش مواجه بودند. بر این اساس در پایان روز جمعه هر بشکه نفت خام آمریکا و برنت دریای شمال به ترتیب ۹۶/۷۷ و ۱۰۶/۴۰ دلار معامله شدند. به این ترتیب متوسط هفتگی قیمت‌های یاد شده به ترتیب ۹۶/۹۸ و ۱۰۷/۴۲ دلار برای هر بشکه بود که ۲/۳۰ و ۲/۶۵ درصد پایین‌تر از متوسط هفته گذشته بود.

^۱ Rapidan

قیمت سید نفتی اپک نسبت به هفته گذشته ۲/۹ درصد کاهش یافت. میانگین قیمت نفت خام ایران نیز از ابتدای ماه جاری (نوامبر) تا آخر هفته گذشته حدود ۱۰۹/۹ دلار بوده است.^۱

^۱ بر اساس گزارش شرکت ملی نفت ایران - برگرفته از سایت رسمی این شرکت